

UITVOERINGSOVEREENKOMST MILIEURAAD 2018, JAARRAPPORTAGE

*actief voor een **natuurlijke** leefomgeving*

Voorwoord

Ook in 2018 heeft de Milieuraad – vaak in afstemming met het NatuurPlatform Zwolle – weer regelmatig van zich laten horen. In deze Verantwoording valt daar veel over te lezen.

Toch wil ik bij een paar punten stilstaan.

- Uit het verslag blijkt, dat er veelvuldig contact is met uiteenlopende ambtenaren en afdelingen van de Gemeente. Hoewel ieder natuurlijk zijn eigen insteek heeft en er soms ook sprake is van de behartiging van verschillende, uiteenlopende, belangen moet wel gezegd worden, dat deze overleggen altijd in een opbouwende, constructieve sfeer plaatsvinden. Iets wat in een “participatie”-samenleving natuurlijk op zich noodzakelijk is. Toch is het goed om te constateren dat dit inderdaad zo is en dat deze werkwijze ook zijn vruchten afwerpt.
- In 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen gehouden en – eerlijk is eerlijk – moesten wij tot onze spijt afscheid nemen van Michiel van Willigen als onze (eigenlijk nog kersverse) “portefeuille”-wethouder. In zijn korte tijd als “onze” wethouder was er een plezierige samenwerking gegroeid. Gelukkig bleek echter ook al snel, dat de draad eigenlijk moeiteloos werd opgepakt met de nieuwe wethouders William Dogger en Monique Schuttenbeld. Ook met hen heeft er een plezierig startoverleg plaatsgevonden en zijn er goede werkafspraken gemaakt voor de toekomst. Omdat er momenteel op het gebied van natuur en milieu, biodiversiteit, energietransitie, ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie, de klimaatveranderingen e.d. heel veel gebeurt is een goede samenwerking met bestuurders en ambtenaren van de stad erg belangrijk. Wij hebben elkaar nodig! Vanuit onze “opdracht” om de natuur en het milieu te beschermen kijkt en denkt de Milieuraad natuurlijk altijd – vooral – kritisch mee. Maar dit dan dus wél met een constructieve insteek. In 2019 zullen wij dat zeker voortzetten.
- In 2018 is verder duidelijk (bij de opening eind 2017 tekende zich dat al af) geworden dat de “eigen ruimte” aan de Campherbeeklaan 82a in een grote behoefte voorziet. Deze ruimte groeit – zoals de bedoeling was – echt uit tot een kristallisatiepunt van de groene en milieu organisaties. Mijns inziens is daarmee het bestaansrecht van een dergelijk onderkomen wel bewezen;
- De definitieve beëindiging van de exploitatie van Doepark Nooterhof in oktober 2018 heeft de Milieuraad en haar partners zorgen gebaad. Onze zorgen werden gelukkig zowel bestuurlijk (college), politiek (aannemen motie over toekomst) en ambtelijk gedeeld. Er is tot mijn vreugde dan ook een constructief overleg opgebouwd om te zoeken

naar mogelijkheden om onder de vlag van de Milieuraad, maar mét de onmisbare support van overige groene organisaties, voor tenminste het zomerseizoen 2019 de openstelling van de Nooterhof te waarborgen. Het heeft er alle schijn van (op dit moment bevinden de gesprekken zich in een afrondende fase) dat dit inderdaad gaat lukken. Gelukkig! Vanuit onze invalshoek vinden wij dit natuurlijk een mooi resultaat, maar tóch zijn we pas echt tevreden als er een structurele oplossing is gevonden, die de toets der kritiek op het gebied van bescherming en behoud van natuurwaarden, vergroting van de biodiversiteit én een goede NME-invulling goed kan doorstaan. In ieder geval hebben de “groene clubs” al aangegeven, daarbij graag betrokken te worden.

- Bijzonder tevreden zijn wij ook over het feit, dat er weer zo’n 1000 kinderen van basisscholen hebben deelgenomen aan natuur-educatieve theatervoorstellingen met het thema “Dikke Vrienden”. In deze voorstelling over belang, functie, herkenbaarheid e.d. van uiteenlopende bomen hebben de kinderen heel enthousiast meegedaan. Met dit soort projecten gaan we ook zeker verder en wanneer we meer financiële en organisatorische mogelijkheden zouden hebben, zouden we dit ook graag willen intensiveren. Het feit, dat er in 2018 bij de gemeente een nieuwe NME-makelaar is aangesteld is ook een op het eerste gezicht wellicht bescheiden puntje, maar voor de verdere ontwikkeling én vernieuwing/modernisering van de natuur- en milieu educatie van een ontzettend groot belang.

Wij moeten stoppen, maar duidelijk is dat wij in 2019 met minstens evenveel inzet en enthousiasme gewerkt wordt aan de verschillende doelstellingen en acties. De natuur, de vogels, de dieren, de bomen, de bloemen, kortom ons milieu in brede zin heeft dat hard nodig. Gelukkig groeit het besef van het onmetelijke belang daarvan gaandeweg weer. Ik dank allen, die op de een of andere wijze, in de uitvoering, door overleg en afstemming, door het beschikbaar stellen van financiën enz. een bijdrage hebben geleverd!

Hans de Graad, voorzitter

Prestaties:

De Stichting Milieuraad Zwolle heeft in 2018 de volgende prestaties geleverd:

1. Het adviseren van B&W, gemeenteraad en ambtenaren van de gemeente Zwolle zowel gevraagd als ongevraagd op het gemeentelijk natuur en milieu beleid. Zo hebben wij een reactie geformuleerd op het Coalitie akkoord 2018-2022.

Via het Natuurplatform Zwolle, dat gecoördineerd wordt door de Milieuraad, zijn brieven uitgegaan over:

- essentaksterfte/ kapmorfatorium andere bomen, suggesties maatregelen tegenaan insectensterfte, meedenken over groene toekomst Doepark Nooterhof.

Het reguliere ambtelijk overleg vond plaats in 29 mei, 4 september en op 4 december 2018. Op 9 november vond er een extra-overleg plaats over het herplantplan i.v.m. de essentaksterfte. Vanaf het 4e kwartaal van 2018 is er frequent overleg met de ambtenaar, die belast is met de vervolg-exploitatie van de Nooterhof. Er is overleg geweest (met Maarten Epema) over de inschakeling van NPZ/Milieuraad bij de initiatieven voor zonneparken. (zie dat dit ook later in het conceptstuk genoemd wordt)

Verdere thema's/activiteiten die het Natuurplatform heeft opgepakt:

- Deelname in de werkgroep energie-transitie.
- Verdere aandacht voor biodiversiteit. In dat kader de wens om toch meer struiken/ander groen i.p.v. gras.
- Het Natuurplatform was op 28 februari met 3 leden vertegenwoordigd in een informatieve raadspleinbijeenkomst van de gemeenteraad en heeft daar geadviseerd en vragen beantwoord over de stand van zaken van NME in Zwolle.
- Ontwikkelingen kansen en knelpunten rond Steenbreek in Zwolle.
- Natuurinclusief bouwen, meedenken over projecten van Avifauna Zwolle
- Wegvallen Jan van Dijk/ Avifauna als zorg, zijn grote kennis en vele werkzaamheden laten een groot gat na.
- Groen op bedrijventerreinen. In eerste instantie wordt gedacht aan bedrijventerrein Oosterenk. Daarna kan het verbreed worden.
- Overleg met betrokken wethouders over diverse groene / duurzame ontwikkelingen in Zwolle.
- Kennismaken en eerste afstemming met Mariken Enserink, de nieuwe NME makelaar.
- Stand van zaken Bomhofsplas (zandstort/zonnepark). Het NPZ blijft betrokken in het vergunningsproces.
- Verlichting park Weezenlanden. Er is een brief vanuit NMO en NPZ uitgegaan nav het VVD voorstel.
- Het Natuurplatform heeft een advies en aanbod om mee te werken met betrekking tot de toekomst van de Nooterhof naar de gemeente gestuurd.
- Er is een gesprek van bestuur en de werkgroep Milieuzorg geweest met wethouder Van Willigen over diverse actuele milieuontwikkelingen.
- Werkgroepleden hebben, samen met Avifauna Zwolle, gesproken met de gemeente over de duurzame aspecten van de Visie Weezenlanden Noord.
- Er is overleg geweest met een ambtenaar over woningbouwplan Breecamp Noord.
- In het Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP) staan plannen om het restafval in Zwolle te verminderen en te voorkomen. De realisatie wil de gemeente samen met betrokken inwoners en organisaties vorm geven. Sybald Noordam denkt namens onze werkgroep Milieuzorg mee.

- Berkum Energieneutraal is een projectgroep waarin onder andere de gemeente, provincie, Enexis, en corporaties vertegenwoordigd zijn. Siebe Pool is de vertegenwoordiger van de Milieuraad in de subwerkgroep Techniek.
- Geothermie. De Milieuraad was vertegenwoordigd op een voorlichtingsbijeenkomst in Zwolle in juni, en gaat meedenken over de haalbaarheid van de plannen.
- Zonnepark Weekhorst. Er is een park gepland aan de Jan van Arkelweg van 15 hectare. Er wordt ook via het Natuurplatform Zwolle meegedacht hoe biodiversiteit en natuur ook een rol kunnen spelen in deze en soortgelijke plannen. Er vond ook een soortgelijk overleg plaats t.a.v. Westenholte. Gepland staat een overleg met een initiatief voor zonnepanelen op het water. De initiatiefnemers worden in het kader van de in december 2017 vastgestelde energietransitie nota van de Gemeente naar NPZ en SMZ voor overleg en afstemming doorverwezen door de energie-ambtenaren van de gemeente.

Er wordt geprobeerd via een corporatie de buurtbewoners erbij te betrekken.

- Overleg met de gemeente over de JA/JA sticker.
- Omgevingsvisie: op de thema's Duurzaam bouwen, Duurzame energie en Mobiliteit en Verduurzaming bedrijventerreinen wordt een reactie voorbereid.
- Bouwplannen buiten de dijken bij het Zwarte Water. Deze plannen worden nauwlettend gevolgd.

Natuurplatform en werkgroep Milieuzorg hebben gezamenlijk een reactie ingestuurd op :

- Het Zwolse coalitie-akkoord

Het gemeentelijk plan "Zwolle geeft energie".

- Verder wordt er gewerkt aan een gezamenlijke groene reactie op de Omgevingsvisie.

2. Volgen en waar nodig reageren op vergunning verlening en de reacties hierop.

Natuurmeldingen van inwoners zoals bij Stiho-locatie worden ambtelijk afgecheckt. Onder andere ging dit over gifgebruik agrariër, overlast bij Gerenvonder, bomenkap in Doepark Nooterhof.

3. Het deelnemen aan bestaande en nieuwe klankbordgroepen.

De Milieuraad is, voor zover deze bijeenkomen, betrokken bij de klankbordgroep Wijthmenerplas, Platform Mobiliteit, klankbordgroep N35- gedeelte Zwolle - Wijthmen, Klankbordgroep Langenholte eo (Stadsrand/Zwolle Noord), overleg Landbouw/Natuur. Een vrijwilliger vanuit de Milieuraad is namens NMO afgevaardigd in de Gebiedscorporatie IJsseldelta. Via NMO is er inbreng rond de Spoorzone. Zowel via een lid van onze werkgroep Milieuzorg als via een afgevaardigde van het Natuurplatform is deelname aan diverse werkgroepen rond de energie-transitie.

4. Deelnemen in "Doepark Nooterhof" als lid van de stuurgroep en overige werkgroepen. Hoewel de afspraak bestond, dat de MR zou deelnemen in de stuurgroep Doepark Nooterhof, heeft Landstede in 2018 deze stuurgroep geen enkele keer bijeen geroepen.

Via overleg met de gemeente, alsook een brief van het Natuurplatform denken wij mee over de toekomst van het park. De plannen zijn inmiddels in een stroomversnelling terecht gekomen. Zoals het er nu uitziet gaat de Milieuraad een voortrekkersrol vervullen in de exploitatie van het park.

5. Non-profit organisaties adviseren met het opzetten van interne milieuzorg. Onder andere via deelname aan de Kerngroep van de Groene Loper Zwolle.

- De Groene Loper Zwolle ondersteunde op 30 januari buurtinitiatieven bij de aanvraag van subsidies bij het Oranjerfonds voor de bijenwerkdag NL Doet. Het leidde tot meer dan 30 activiteiten. Aan de initiatieven werden zadenpakketten uitgereikt op een informatiemiddag in de tuin van de Vogellanden op 18 april.

- Op 4 juli 2018 konden groene buurtinitiatieven met ondersteuning van Groene Loper Zwolle ook financiën aanvragen bij Het Oranjerfonds. Deze financiën worden gebruikt om tijdens Burendag (vrijdag 21 september, zaterdag 22 september of zondag 23 september) iets groens te organiseren /bouwen /zaaien/planten. Precies 33 Bewonersinitiatieven uit Zwolle werden geholpen met het aanvragen van financiën voor hun groene buurtinitiatief. Ook was er uitleg van deskundigen van Avifauna Zwolle en Bijenvereniging Zwolle hoe inrichting van een tuin vogels en insecten kan helpen. Deelnemers krijgen van Groene Loper Zwolle als extra een tas met 40 biologische bloembollen, goed voor bijen en vlinders.

6. Door natuur- en landschapsonderhoud de landschapselementen in stand te houden, door het knotten en poten van wilgen en populieren, het snoeien van meidoornhagen en hoogstamfruitbomen bij particulieren.

Het knotseizoen van de werkgroep VLO (Vrijwillig Landschaps-
onderhoud) was wekelijks op zaterdagen, onder andere werd
gewerkt op diverse locaties aan de Kleine Veerweg en in
Spoolde. Het seizoen eindigde bij Berkum op 10 maart. Het
nieuwe knotseizoen is op zaterdag 3 november 2018 gestart
op landgoed Windesheim. Daarna volgden de Oldeneelweg,
Spoolde en de Zalkerveerweg.

Jaaroverzicht activiteiten VLO 2018

<i>Datum</i>	<i>Plaats en eigenaar</i>	<i>Aantal mensen</i>	<i>Aantal uren</i>	<i>Aantal bomen</i>
06-01-2018	Kleine Veerweg 14 (v.d.Berg)	44	176	80 bomen, 7 aangeplant
13-01-2018	Kleine Veerweg 7 (te Avest) en De Huppe	34	136	zie volgende week
20-01-2018	Idem	40	160	75 wilgen
27-01-2018	Schellerwade	37	168	zie volgende week
03-02-2018	Idem	36	144	zie volgende week
10-02-2018	Idem	24	96	50 grote wilgen
17-02-2018	Spoolderenkweg 12	34	136	zie volgende week
24-02-2018	Idem en Vreugderhoeve	32	128	59 w/p, 11 aangepl.
27-02-2018	Schellerwade	8	32	Zie 10 februari
03-03-2018	Brinkhoekweg 2 (Tichelaar), Holthagen 10	24	96	8 + 18 wilgen, 8 aangepl.
10-03-2018	Kuyerhuislaan	32	128	35 wilgen
03-11-2018	Griend Fabrieksweg	50	100	Zie volgende week
10-11-2018	Idem	25	100	1000 m2
17-11-2018	Oldeneelweg 8	28	112	22 wilgen, 2 aangepl.
24-11-2018	Zalkerveerweg 7 en bij Boels	29	116	33 wilgen, 7 aangepl. Bij Boels
01-12-2018	Kleine Veerweg 14 (v.d. Berg)	40	160	2x poel, 8 wilg, 50m braam/meidoorn
08-12-2018	Kattenwinkelweg 9a (Harrie met ambulance)	25	100	Zie volgende week
15-12-2018	Idem	33	132	Zie volgende week
22-12-2018	idem	27	108	68 wilgen
29-12-2018	Kringsloot 13 Dalfsen	25	75	17 wilgen, 4 elz, 3 fruit
Totaal	18 werkdagen	627	2403	473 wilgen en populieren 56 wilgen/pop aangepl. 2 poelen met wilg 1000 m2 griend 50 m meidoorn/braam 4 elzen 3 fruitbomen

We hebben een contract met het Waterschap WDO Delta voor meerjarig onderhoud van in totaal 31 knotwilgen op enkele van hun percelen. Hierdoor is een duurzaam beheer gedurende een wat langere tijd vorm gegeven.

7. Het voorzitten, voeren van het secretariaat, en deelnemen aan het Natuurplatform Zwolle.

Deze prestatie verloopt volgens plan. Het Natuurplatform vergadert daarbij volgens schema eens per 5 weken in onze ruimte in Berkum. Deel-werkgroepen – al dan niet in ad hoc vorm – komen daarnaast regelmatig bijeen.

8. Het voorzitten, voeren van het secretariaat, en deelnemen aan het Milieuplatform Zwolle. Het structureel overleg van “MilieuPlatform” komt niet zo goed als het overleg van “NatuurPlatformZwolle” van de grond. Er lijkt gemis aan samenhang. Afgesproken is om hier verder over na te denken over setting, of andere opties zoals de mogelijkheid om de verschillende overleggen te combineren. In feite functioneert onze werkgroep Milieuzorg nu als Milieuplatform. We streven er naar deze werkgroep verder te versterken. De werkgroep komt eens per twee maanden bij elkaar. Activiteiten: zie onder 1.

9. Samen met andere natuurorganisaties twee seizoenen organiseren, waaraan brede publiciteit wordt gegeven richting Zwolse bevolking.

Voorzomerfeest Doepark Nooterhof op zondag 13 mei 2018 trok 700 bezoekers. Dit is wat minder dan bij voorgaande keren. De belangrijkste reden was een weerwaarschuwing voor regen, onweer en felle windstoten. Bij dergelijke buitenactiviteiten is de afhankelijkheid van de weersomstandigheden altijd erg groot. Nog meer dan bij eerdere edities stonden de leerzame doe-activiteiten rond natuur en milieu centraal. Deze keer was het thema insecten. Deze hebben een ontzettend belangrijke functie in de natuur. Bij de mierenboerderij, de familievoorstelling ‘Redt Amra het Bijenvolk?’, het maken van bijenhôtels, de speurtocht, en een groot aantal andere activiteiten was het voortdurend erg druk.

De Zwolse Nacht van de Nacht op zaterdag 27 oktober 2018 trok meer dan 600 bezoekers. Hoofdact was Jeugd circus Pavarini. Bezoekers waren met name gezinnen met jonge kinderen. Met de kijkers van Thales kon de onbewolkte hemel worden afgetuurd, waskaarsjes maken met IVN, grappige vleermuizen vouwen en natuurlijk braakballen van uilen uitpluizen waren spannende en leerzame activiteiten.

Vanwege de onzekere toekomst van het park organiseerden we geen Nazomerfeest in de Nooterhof. Wel was er een speciale hoek met natuurorganisaties, bij de Sunday-Fair, op 19 september in Berkum. Een mooie gelegenheid om ons verder voor te stellen aan inwoners van deze wijk, en wellicht andere nieuwe doelgroepen.

Eind 2018 startte overleg tussen gemeente en Milieuraad/ Natuurplatform over invulling van de vraag van gemeente om mee te werken aan openstelling van de Nooterhof in 2019.

10. 3 keer per jaar een milieukrant uitbrengen voor aangesloten vrijwilligers en geïnteresseerden.

De 3 edities van dit jaar zijn bijgevoegd.

11. Behandelen van milieuvragen van Zwolse burgers en zo nodig doorverwijzen. Het afgelopen jaar zijn dit er + 70 geweest, de vragen zijn milieuvragen in en om het huis (insecten, tuin, witgoed, energielabel, afval, plastic, groene energie). We hebben meegedacht met inwoners bij ongeveer 50 vragen over oa.: Vliegveld Lelystad, insectvriendelijk tuinieren, sterfte amfibieën op op fietspad, afvalscheiding, energiebesparen en duurzame energie in huis, zonneparken, windenergie, Slib Bomhofspas en Groenonderhoud Gemeente.

12. Verzorgen van publicaties, lezingen en rondleidingen, afhankelijk van actualiteit.

Eens per maand verschijnt er een column van de Milieuraad in de Peperbus getiteld “Groenstrook”.

Thema's in 2018 waren: Wees vooral zuinig op je kleding, Het jaar van het Insect, Verkiezingsprogramma's, Ecosia, Een nieuwe schutting nodig?, Rondje tuincentrum, Energietransitie, Statiegeld Alliantie en Tegeltax, Winterrust in de tuin.

In ons nieuwe gebouw aan de Campherbeeklaan faciliteren we inmiddels vrijwel wekelijks publieks- of ledenactiviteiten zoals lezingen, met name IVN, KNNV, Geologische Vereniging en Thales maken hier al toenemend gebruik van. Verdere gebruikers: Avifauna Zwolle, Bijenvereniging Zwolle, Zwolle Groenstad, en sinds kort het Wereld Natuurfonds, regionale afdeling.

13. Coördineren of zelf uitvoeren van projecten.

- Een natuurspeurtocht door Berkum, samen met IVN is in voorbereiding.
- Onze publicatie "Ecoshopper" is volledig ge-update. Per januari 2019 is de versie 2019 via de website up te loaden of te bekijken. Of via de QR-code. Er worden nog vervolg acties gepland richting de winkeliers en consumenten.

14. Het ondersteunen van "Buurtenergie"projecten.

We zijn betrokken als werkgroepdeelnemer bij het project Berkum Energieneutraal, bij overleg over energietransitie (zonneparken) en algemeen overleg over de energie-agenda.

15. Een Milieu/natuur project voor de basisscholen in Zwolle.

Van 1- 19 oktober 2018 organiseerden we het beleeftheater met workshops "Ouwe Reus", over bomen, voor middenbouw Zwolse basisscholen. Enkele cijfers: 980 kinderen, 38 voorstellingen en meer dan 100 MBO-studenten van

Menso Alting. Locaties waren het Milieuraad gebouw en De Oude Mars in Zwolle Zuid. Acteurs Jan van der Heide (Durk) en Tietske Folkertsma (Dinie) vertelden over bomen in een spannende show. De basisscholen geven in hun reguliere lessen een vervolg hieraan.

16. De Milieuraad wil haar activiteiten en inspanningen voortdurend "bij de tijd" houden en zal daarom zo nodig buiten de hier geschetste prestaties nieuwe activiteiten, acties e.d. aan haar programma toevoegen, dan wel aanpassen aan de actuele situatie.

Voor het eerst werkten we met een actueel herkenbaar jaarthema: Insecten. Bij de nieuwjaarsbijeenkomst was hier over een presentatie met workshops, ook bij het Voorzomerfeest en publicaties besteden we extra aandacht aan dit thema.

Er is overleg met de Sesam-academie geweest over de voortgang rond de ontwikkeling tot netwerkorganisatie. Deze krijgt steeds verder vorm, na de zomer zijn gesprekken gestart over een meerjarenagenda: wat gaan we meer doen, met wie, en wat krijgt minder accent in onze activiteiten. Naar verwachting wordt deze meerjarenagenda in de eerste helft van 2019 afgerond.

17. Deelnemen aan diverse werkgroepen in het kader van de Klimaat Actieve Stad (KAS).

De Milieuraad neemt deel aan de KAS, maar constateert wel dat er enige moeite is in de concrete voortgang rond sommige projecten. Verder heeft de Milieuraad zich als medeondertekenaar aangesloten bij de Climate Campus.

